

1 Do jakiego sądu należy się zwrócić: do sądu powszechnego orzekającego w sprawach cywilnych czy do sądu szczególnego (na przykład sądu orzekającego w sprawach z zakresu prawa pracy)?

Pozew wnosi się do sądu właściwego miejscowo lub rzeczowo do rozpoznania danej sprawy, a w przypadku szczególnego rodzaju sporu – do sądu szczególnego. Sądy szczególne właściwe w takich sprawach funkcjonują jednak wyłącznie w żupanii zagrzebskiej (Grad Zagreb), gdzie znajdują się miejski sąd rejonowy (Općinski građanski sud) i miejski sąd pracy (Općinski radni sud) – w pozostałych okręgach właściwość mają zasadniczo sądy rejonowe (*Općinski sudovi*).

2 W przypadku gdy właściwość mają sądy powszechne orzekające w sprawach cywilnych (tj. sądy, które odpowiadają za rozpoznawanie takich spraw), w jaki sposób mogą się dowiedzieć, do którego z nich należy się zwrócić?

Przepisy regulujące zakres właściwości poszczególnych sądów zawiera kodeks postępowania cywilnego.

Ściśle rzecz biorąc, pozew wnosi się do sądu posiadającego ogólną właściwość miejscową względem pozwanego, tj. do sądu posiadającego ogólną właściwość miejscową ze względu na miejsce pobytu lub zamieszkania bądź miejsce siedziby pozwanego, jeżeli pozwany jest osobą prawną. Jeżeli pozew jest skierowany przeciwko żupanii, żupanii zagrzebskiej, miastom i gminom, sąd posiadający ogólną właściwość miejscową ustala się według siedziby organu reprezentującego te podmioty.

W sprawach przeciwko Republice Chorwacji sąd posiadający ogólną właściwość miejscową ustala się jednak według miejsca zamieszkania lub siedziby powoda w Chorwacji. Jeżeli powód nie ma miejsca zamieszkania ani siedziby w Chorwacji, sądem posiadającym ogólną właściwość miejscową w sporach przeciwko Republice Chorwacji jest sąd właściwy dla okręgu, w którym znajduje się siedziba parlamentu Chorwacji (Hrvatski Sabor).

2.1 Czy istnieje rozróżnienie w hierarchii sądów powszechnych orzekających w sprawach cywilnych (na przykład sądy rejonowe są sądami niższej instancji, a sądy okręgowe są sądami wyższej instancji), a jeżeli tak, który z nich jest właściwy w mojej sprawie?

W Chorwacji wyróżnia się sądy niższej i wyższej instancji. Sądy rejonowe (*Općinski sudovi*) i sądy gospodarcze (*Trgovački sudovi*) są sądami pierwszej instancji, natomiast sądy okręgowe (*Županijski sudovi*) i Apelacyjny Sąd Gospodarczy Republiki Chorwacji (Visoki trgovački sud RH) pełnią funkcję sądów apelacyjnych. Mówiąc bardziej szczegółowo, sądy okręgowe rozpoznają apelacje od wyroków sądów rejonowych, a Apelacyjny Sąd Gospodarczy Republiki Chorwacji rozpoznaje apelacje od wyroków sądów gospodarczych.

Sądy okręgowe i Apelacyjny Sąd Gospodarczy Republiki Chorwacji mogą pełnić funkcję sądów pierwszej instancji wyłącznie w ściśle określonych przypadkach – w takiej sytuacji od orzeczeń tych sądów można odwołać się do Sądu Najwyższego Republiki Chorwacji (Vrhovni sud RH).

W związku z powyższym sądy wyższej instancji są właściwe do rozpoznawania spraw wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, tj. w sytuacji, w której sądy niższej instancji stwierdzą, że nie są właściwe do rozpoznania danej sprawy, i przekażą ją do rozpatrzenia sądom wyższej instancji.

2.2 Właściwość miejscowa (który sąd jest właściwy do rozpoznania mojej sprawy: sąd w mieście A czy w mieście B?).

Ustalenie sądu właściwego do rozpoznania danej sprawy zależy od różnych okoliczności, co do zasady sądem właściwym będzie jednak sąd posiadający ogólną właściwość miejscową dla miejsca zamieszkania pozwanego.

2.2.1 Podstawowa zasada ustalania właściwości miejscowej

Zgodnie z zasadą ogólną właściwość miejscową ustala się według miejsca zamieszkania lub pobytu bądź miejsca siedziby pozwanego, jeżeli pozwany jest osobą prawną.

2.2.2 Wyjątki od podstawowej zasady**2.2.2.1 W jakim przypadku mam możliwość wyboru pomiędzy sądem w miejscu zamieszkania pozwanego (sąd wyznaczony przez zastosowanie podstawowej zasady) a innym sądem?****2.2.2.2 W jakim przypadku muszę wybrać sąd inny niż ten właściwy dla miejsca zamieszkania pozwanego (sąd wyznaczony przez zastosowanie podstawowej zasady)?****2.2.2.3 Czy strony mogą samodzielnie określić jako właściwy sąd, który w innym wypadku nie byłby właściwy?**

Na zasadzie odstępstwa od ogólnej zasady ustalania ogólnej właściwości miejscowej w kodeksie postępowania cywilnego (art. 50–66) wskazano rodzaje spraw, w których strony postępowania mogą zastosować właściwość przemianą: spory dotyczące ustawowego obowiązku alimentacyjnego, spory o odszkodowanie, spory dotyczące gwarancji producenta, spory małżeńskie, spory dotyczące ustalenia lub zaprzeczenia ojcostwa lub macierzyństwa, spory dotyczące nieruchomości i naruszenia posiadania, spory dotyczące statków powietrznych i morskich, ustalenie sądu właściwego dla osób, które nie podlegają ogólnej właściwości miejscowej żadnego sądu w Republice Chorwacji, ustalenie sądu właściwego według miejsca siedziby oddziału osoby prawnej, ustalenie sądu właściwego według miejsca przedstawicielstwa osoby zagranicznej w Republice Chorwacji, spory dotyczące relacji z jednostkami organizacyjnymi sił zbrojnych Republiki Chorwacji, spory spadkowe, spory dotyczące postępowania egzekucyjnego i upadłościowego, ustalenie sądu właściwego według miejsca dokonania płatności, spory z zakresu prawa pracy oraz ustalenie sądu właściwego do rozpoznania roszczenia przeciwko obcokrajowcom zgodnie z zasadą jurysdykcji wzajemnej.

W wymienionych powyżej przypadkach powód zawsze może – ale nigdy nie musi – wybrać inny sąd niż sąd właściwy dla miejsca zamieszkania pozwanego, ustalony zgodnie z zasadą ogólną.

Zgodnie z art. 70 kodeksu postępowania cywilnego strony mogą w umowie prorogacyjnej wskazać inny właściwy rzeczowo sąd jako sąd właściwy miejscowo; taka możliwość istnieje jednak wyłącznie w przypadku, gdy sąd ten nie posiada właściwości wyłącznej.

3 W przypadku gdy właściwość mają sądy szczególne, w jaki sposób mogą dowiedzieć się, do którego z nich należy się zwrócić?

W zależności od tego, czy spór ma charakter cywilny, czy też gospodarczy, pozew można wnieść do sądu rejonowego (*Općinski sud*) albo do sądu gospodarczego (*Trgovački sud*), natomiast w przypadku sporów pracowniczych w żupanii zagrzebskiej pozew można wnieść do miejskiego sądu rejonowego (*Općinski radni sud*).

Ostatnia aktualizacja: 06/02/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w

tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.